

Treść odpowiedzi na interpelację radnego Jana Rejczaka w sprawie utworzenia „Radomskiego” Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz następujących Obszarów Chronionego Krajobrazu: „Dolina Środkowej Radomki”, „Dolina Rykalanki”, „Dolina Iłżanki”

Odpowiadając na Pana interpelację z 2 kwietnia 2021 r. dotyczącą utworzenia „Radomskiego” Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz Obszarów Chronionego Krajobrazu „Dolina Środkowej Radomki”, „Dolina Rykalanki” i „Dolina Iłżanki”, poniżej przedstawiam wyjaśnienia w przedmiotowej sprawie.

Zgodnie z uchwałą nr 239 Rady Ministrów w dniu 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia koncepcji Przestrzennej Zagospodarowania Kraju 2030, o której wspomina Pan w interpelacji, 4.1 Działania w zakresie Integracji działań w zakresie funkcjonowania spójnej sieci ekologicznej kraju jako podstawa ochrony najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych, obejmują wyznaczenie i ochronę spójnego systemu obszarów ochrony przyrody i krajobrazu w oparciu o zintegrowanie obszarów uzupełnionej sieci Krajowego Systemu Obszarów Chronionych, sieci Natura 2000 i umocowanie prawne systemu korytarzy ekologicznych, łączących poszczególne obszary węzłowe.

Uzupełnienie sieci Krajowego Systemu Obszarów Chronionych może być także realizowane przez gminę w formie wprowadzenia form ochrony przyrody indywidualnej tj. zespoły przyrodniczo – krajobrazowe, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne czy pomniki przyrody.

Pytanie 1. Czy służby ochrony przyrody Województwa Mazowieckiego dokonały po roku 2009 analizy systemu przyrodniczego województwa, gdzie i kiedy została ta analiza opublikowana ?

Analizy systemu przyrodniczego województwa są prowadzone na potrzeby sporządzanych przez Samorząd Województwa Mazowieckiego dokumentów, w tym na potrzeby aktualizacji planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego.

W 2011 roku opublikowane zostało Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, przyjętego Uchwałą nr 180/14 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 7 lipca 2014 r. Celem opracowania było nie tylko dostarczenie informacji o środowisku przyrodniczym, jego zasobach, walorach i zagrożeniach, ale przede wszystkim określenie uwarunkowań dla rozwoju różnych funkcji i form zagospodarowania przestrzennego. W oparciu o przeprowadzone analizy w Planie, w ramach polityki kształtowania i ochrony zasobów i walorów przyrodniczych oraz poprawy standardów środowiska ustalone zostały kierunki działań mających na celu ochronę walorów środowiska, przyrody i krajobrazu oraz wzrost bioróżnorodności, w tym m.in. tworzenie zielonego pierścienia przede wszystkim wokół Warszawy, Radomia oraz Płocka poprzez ochronę i kształtowanie układu terenów otwartych, położonych poza zwartą zabudową i powiązanych funkcjonalnie z miastem.

W 2018 r. opublikowane zostało Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego przyjętego Uchwałą nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r. Na podstawie przeprowadzonych analiz w Planie, w ramach ochrony środowiska i zasobów przyrody określone zostały kierunki działań i działania, w tym:

- regulację granic obszarów chronionych (parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu), w tym weryfikację i aktualizację aktów prawnych ustanawiających te obszary;
- wdrażanie koncepcji zielonej i błękitnej infrastruktury poprzez kształtowanie spójnego systemu ekologicznego województwa.

Ponadto, w dniu 11 września 2015 r. weszła w życie ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r. poz. 774 ze zm.), zobowiązująca zarząd województwa do sporządzenia audytu krajobrazowego.

Dokument ten zawierać będzie m.in. wnikliwą analizę wartości przyrodniczych obszarów, co może stanowić podstawę do sformułowania rekomendacji dla utworzenia nowych obszarów objętych ochroną, lub do ograniczenia czy likwidacji tej ochrony. Zgodnie z załącznikiem 7 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzenia audytów krajobrazowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 394), w ramach audytu krajobrazowego wskazuje się wytyczne w zakresie formułowania rekomendacji i wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazów priorytetowych oraz krajobrazów w obrębie obszarów chronionych. Rekomendacje i wnioski mogą dotyczyć m.in. wskazania obszarów, które powinny zostać objęte formami ochrony przyrody oraz ich prezentacja w postaci map. Termin sporządzenia audytu krajobrazowego dla województwa mazowieckiego został wyznaczony przez Wojewodę Mazowieckiego na grudzień 2023 roku.

Pytanie 2. Czy zostały uwzględnione wnioski organizacji pozarządowych Regionu Radomskiego w przedmiocie powołania nowych, wyżej wymienionych obszarów chronionego krajobrazu, a jeśli nie, to dlaczego ?

Zgodnie art. 23 ust. 3, 3d i 3e ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55, 471 i 1378) wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, która określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 24 ust. 1 ww. ustawy, wynikające z potrzeb jego ochrony. Utworzenie obszaru chronionego krajobrazu lub jego powiększenie może nastąpić również na wniosek rady gminy, na obszarze której obszar chronionego krajobrazu miałby być utworzony lub powiększony. Wniosek rozpatrywany jest nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania wniosku przez sejmik właściwego województwa.

Konwent Marszałków Województw RP podczas obrad na posiedzeniu w dniu 15 września 2010 r. przyjął w stanowisku w sprawie sposobu procedowania w zakresie rozpatrywania wniosków dotyczących spraw związanych z administrowaniem parkami krajobrazowymi i obszarami chronionego krajobrazu określoną zasadę rozpatrywania wniosków dotyczących m.in. wyznaczenie nowego obszaru chronionego krajobrazu.

W związku z powyższym, niezbędne jest złożenie wniosku i uzupełnienie go o dokumentację zgodnie z wytycznymi karty usługi 5.44. Wyznaczenie nowego obszaru chronionego krajobrazu, zamieszczonej na stronie <http://www.wcm.mazovia.pl/>.

Przy rozpatrywaniu wniosku przeprowadzana jest wizja terenowa oraz konsultacja z Mazowiecką Radą Przyrody, która jest organem opiniodawczo - doradczym Zarządu Województwa Mazowieckiego w zakresie spraw związanych z ochroną przyrody.

W przypadku pozytywnej rekomendacji wniosku przez Zarząd Województwa Mazowieckiego projekt uchwały w sprawie powołania obszaru chronionego krajobrazu musi zostać zaopiniowany przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego, a następnie, zgodnie w wymogami ustawy o ochronie przyrody, uzgodniony z radą miasta/miast lub gminy/gmin, na których terenie położony będzie Obszar oraz Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie.

Do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie nie wpłynęły wnioski, w sprawie utworzenia Radomskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, Obszarów Chronionego Krajobrazu „Dolina Środkowej Radomki”, „Dolina Ryklanki” i „Dolina Iłżanki”.

W zakresie dbałości i upowszechniania wiedzy o walorach przyrodniczych i krajobrazowych jedną z form współdziałania z jednostkami samorządu terytorialnego, jest współpraca przy sporządzaniu dokumentów planistycznych gmin. Do projektów planów i studiów gmin zgłaszane są wnioski, w tym dotyczące obszarów chronionych lub stanowiących dużą wartość przyrodniczą. Tym samym zapisy Planu zagospodarowania przestrzennego województwa znajdują odzwierciedlenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Prowadzona jest także współpraca przy opiniowaniu projektów powiatowych programów ochrony środowiska. Podstawowym celem sporządzania i uchwalania programów ochrony środowiska jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych, w tym Wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska. Programy stanowią podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem, spajają wszystkie działania i dokumenty dotyczące środowiska i przyrody na szczeblach poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego.

W latach 2015 – 2021 organizowano spotkania konsultacyjne z przedstawicielami gmin w zakresie uszczegółowienia przebiegu granic form ochrony przyrody, a także katalogu obowiązujących zakazów oraz wyłączeń, przed przygotowaniem projektów uchwał Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie obszarów chronionego krajobrazu.

Ponadto w 2018 roku zorganizowano konferencję dla jednostek samorządowych i organizacji pozarządowych województwa mazowieckiego pt. „Zielona Infrastruktura na Mazowszu”. Konferencja była poświęcona tematowi kształtowaniu zielonej infrastruktury jakim jest zachowanie mozaiki krajobrazu oraz uniknięcie rozdrobnienia lub zniszczenia zdrowych ekosystemów oraz wyzwaniom jakie stoją przed mazowieckimi samorządami w kontekście dbałości o zasoby przyrodnicze i kształtowania zielonej infrastruktury przy jednoczesnym dążeniu do rozwoju miast i gmin.